

METODOLOŠKO POJASNILO

ODKUP KMETIJSKIH PRIDELKOV

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Odkup kmetijskih pridelkov, Slovenija, mesečno (Prva objava)
- Odkup kmetijskih pridelkov, Slovenija, letno (Prva objava)

Vsebina:

1. NAMEN
2. PRAVNA PODLAGA
3. ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI
4. IZBOR ENOT OPAZOVANJA
5. ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV
6. DEFINICIJE
7. POJASNILA
8. OBJAVLJANJE PODATKOV
9. REVIDIRANJE PODATKOV
10. DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Pripravila: Polona Špajzer Šraj

Zadnjič osveženo: 20. 3. 2019

1. NAMEN

Namen objave podatkov o odkupu kmetijskih pridelkov je prikaz gibanja količin, vrednosti in povprečnih cen kmetijskih pridelkov, ki so bili odkupljeni neposredno od pridelovalcev oz. so jih prodala podjetja, ki se ukvarjajo s kmetijsko pridelavo.

Ključne statistike raziskovanja so:

- vrednost odkupljenega kmetijskega pridelka
- količina odkupljenega kmetijskega pridelka
- povprečna cena odkupljenega kmetijskega pridelka.

2. PRAVNA PODLAGA

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki](#) (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01)
- Partnersko sodelovanje z Eurostatom (posredovanje podatkov o cenah kmetijskih pridelkov pri pridelovalcih na podlagi dogovora o sodelovanju)

Podatki so mednarodno primerljivi in prispevajo k evropski statistiki.

3. ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je kmetijski pridelek, pridelan na območju Republike Slovenije in odkupljen neposredno od pridelovalca oz. pridelek, ki ga je prodalo podjetje, ki se ukvarja s kmetijsko proizvodnjo. Kmetijski pridelek spremljamo glede na vrednost, količino in povprečno ceno.

Neposredna prodaja potrošnikom, prodaja na domu, sejnih ali gostinskih obratom ni zajeta.

4. IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Pri teh raziskovanjih si prizadevamo, da bi bil izbor enot opazovanja kar najpopolnejši. V raziskovanja so vključena vsa večja in večina manjših podjetij, ki odkupujejo kmetijske pridelke od pridelovalcev ali prodajajo pridelke iz svoje lastne pridelave.

Izbrane niso nekatere manjše enote, ker jih je težko izslediti, kajti za dejavnost odkupa kmetijskih pridelkov ni posebne šifre, ki bi bila ključ za izbor enot. Izbrana so reprezentativna podjetja, oz. podjetja, ki opravljajo prvi odkup kmetijskih pridelkov (neposredno od pridelovalcev) ali prodajajo kmetijske pridelke iz lastne pridelave.

Seznam kmetijskih pridelkov, o katerih spremljamo podatke, se določi glede na reprezentativnost posameznega pridelka v pridelavi ali prireji (vključeni so vsi pomembnejši kmetijski pridelki oz. pridelki, ki jih pridelajo največ).

Vključeni so tudi pridelki, ki so v pridelavi zastopani v manjši količini, vendar so podatki o njih pomembni za uporabnike podatkov (npr. za vrednotenje kmetijske proizvodnje v ekonomskih računih za kmetijstvo).

5. ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Statistični raziskovanji, v katerih se zbirajo podatki:

- Odkup kmetijskih pridelkov (KME-ODK/M) in
- Prodaja kmetijskih pridelkov (KME-PRO/M).

Podatki se zbirajo s tiskanima vprašalnikoma. Poročevalska enota je dolžna sporočiti Statističnemu uradu RS zahtevane podatke za pretekli mesec najkasneje do 15. v naslednjem mesecu.

Vprašalnika, s katerima se zbirajo podatki, sta:

- Vprašalnik za statistično raziskovanje Odkup kmetijskih pridelkov (KME-ODK/M)
- Vprašalnik za statistično raziskovanje Prodaja kmetijskih pridelkov (KME-PRO/M)

Podatke o odkupu mleka pri nekaj manjših enotah izjemoma pridobimo iz administrativnega vira (gre za podatke, ki se zbirajo na podlagi Pravilnika o tržno informacijskem sistemu za trg mleka in mlečnih izdelkov; za zbiranje podatkov na podlagi omenjenega pravilnika je zadolžena Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja).

6. DEFINICIJE

Celotni odkup kmetijskih pridelkov: podatki, ki jih zberemo v mesečnih statističnih raziskovanjih Odkup kmetijskih pridelkov in lesa, Prodaja kmetijskih pridelkov in Odkup lesa. V objavi podatkov o odkupu kmetijskih pridelkov niso upoštevani podatki o odkupu lesa, ker se ti objavijo posebej (v objavi Odkup lesa v zbirki Prva objava).

Odkup kmetijskih pridelkov od zasebnih pridelovalcev (mesečno statistično raziskovanje Odkup kmetijskih pridelkov – KME-ODK/M) je odkup kmetijskih pridelkov in lesa neposredno od zasebnih pridelovalcev kot lastnikov prek pooblaščenih organizacij, in sicer za nadaljnjo prodajo ali predelavo.

V ta podatek (tj. v podatek o vrednosti celotne količine od zasebnih pridelovalcev odkupljenih kmetijskih pridelkov) ne smejo biti vključeni pridelki, ki so bili odkupljeni od drugih organizacij.

Prodaja kmetijskih pridelkov (mesečno statistično raziskovanje Prodaja kmetijskih pridelkov – KME-PRO/M) zajema vrednost prodanih kmetijskih pridelkov iz lastne pridelave zadrug, kmetijskih podjetij in drugih organizacij. K prodaji ne štejemo pridelkov, ki so bili kot surovina dani za predelavo lastnim enotam, zato njihove vrednosti ne smemo vključiti v podatek o vrednosti celotne količine prodanih pridelkov iz lastne pridelave. Pač pa štejemo k prodaji in upoštevamo v vrednosti prodaje izdelke teh enot (npr. mlečne izdelke, alkoholne pijače itd.), ki so bili prodani.

Vrednost odkupa je znesek, ki ga zasebni pridelovalci (kmetje) prejmejo za celotno količino prodanih pridelkov. Stroški organizacije, povezani s prevzemom kmetijskih pridelkov od zasebnih pridelovalcev, s prevozom do skladišč, s hrambo ali z uskladiščenjem, se v podatku o vrednosti odkupa ne upoštevajo oz. niso zajeti v ta podatek.

Vrednost prodaje je znesek, ki ga tržni pridelovalci dobijo od prodaje kmetijskih pridelkov iz lastne pridelave. Ta zajema tudi stroške, ki nastanejo v zvezi s pripravo pridelkov za dobavo do nakladalnega kraja (sortiranje, pakiranje ipd.). V podatku o vrednosti prodaje ne smejo biti zajeti vračljiva embalaža, transportni stroški od nakladalne do razkladalne postaje in olajšave, ki jih organizacije odobrijo kupcem.

7. POJASNILA

7.1 DRUGA POJASNILA

Podatki o odkupljeni živini se nanašajo na živo težo (tj. na težo žive živali).

Zaradi zaščite zaupnosti poročevalske enote lahko kakšnega podatka ne objavimo (kadar npr. število poročevalskih enot ni zadostno); v takem primeru vpišemo namesto podatka znamenje »z«.

8. OBJAVLJANJE PODATKOV

Podatke objavljamo:

Mesečno:

- Prva objava (Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo; Cene v kmetijstvu): »Odkup kmetijskih pridelkov, Slovenija, mesečno«.

Letno:

- Podatkovna baza SI-STAT: Okolje in naravni viri – Kmetijstvo in ribištvo – Cene v kmetijstvu – [Odkup kmetijskih pridelkov](#). Absolutni podatki (količina in povprečna cena), objavljeni na ravni posameznega kmetijskega pridelka oz. proizvoda.
- Prva objava (Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo; Cene v kmetijstvu): »Odkup kmetijskih pridelkov, Slovenija, letno«.
- Tuji organizaciji: Eurostat, Organizacija združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO).

9. REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Mesečni podatki za tekoče leto so začasni. Ob vsakokratni objavi se podatki za vse mesece tekočega leta lahko popravijo in dopolnijo z novimi podatki. Mesečni podatki dobijo status končnih podatkov z objavo letnih podatkov (najkasneje konec februarja naslednjega leta).

Letni podatki se objavijo kot končni.

Revidiranje podatkov je načrtovano. Zaradi potreb uporabnikov po pravočasnih informacijah objavimo podatke, ki ustrezajo merilom kakovosti uradnih statističnih podatkov, ne dosegajo pa kakovosti, ki jo je pri takih podatkih mogoče doseči s popolnim zajemom. Podatke revidiramo, ker lahko novejši, popolnejši oziroma kakovostnejši podatki bistveno prispevajo h kakovosti odločanja na podlagi podatkov in ker so zaradi rokov objave, določenih z evropsko zakonodajo, objavljeni na podlagi nepopolnega zajema kot manj natančni.

9.2 PRELOMI V ČASOVNI VRSTI

V časovni vrsti ni prišlo do prelomov, zato so vse časovne točke primerljive.

Metodološko pojasnilo o revidiranju podatkov je dostopno na spletni strani <https://www.stat.si/dokument/5296/RevidiranjeStatisticnihPodatkovMPsplosna.pdf>.

10. DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

- Vprašalnik za statistično raziskovanje:
 - Odkup kmetijskih pridelkov (KME-ODK/M) in
 - Prodaja kmetijskih pridelkov (KME-PRO/M),
- Standardno poročilo o kakovosti za raziskovanja
 - Odkup kmetijskih pridelkov (KME-ODK/M),
 - Prodaja kmetijskih pridelkov (KME-PRO/M) in
 - Odkup lesa (KME-LES/M),
- Letno poročilo o kakovosti za raziskovanja
 - Odkup kmetijskih pridelkov (KME-ODK/M),
 - Prodaja kmetijskih pridelkov (KME-PRO/M) in
 - Odkup lesa (KME-LES/M),

področje: Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo, podpodročje: Cene v kmetijstvu
<http://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>